

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายของการวิจัย 1) เพื่อพัฒนาหลักสูตร เรื่องโบราณสถาน เมืองลพบุรี วิชาประวัติศาสตร์กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 2) เพื่อประเมินผลการใช้หลักสูตรเรื่องโบราณสถานเมืองลพบุรี วิชาประวัติศาสตร์กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ดังนี้ 2.1 เปรียบเทียบความรู้เรื่อง โบราณสถานเมืองลพบุรีก่อนและหลังการใช้หลักสูตรเรื่องโบราณสถานเมืองลพบุรี 2.2 ประเมินทักษะปฏิบัติโบราณสถานเมืองลพบุรีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 2.3 ศึกษาเจตคติต่อหลักสูตรเรื่องโบราณสถานเมืองลพบุรี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยมีสมมุติฐานของการวิจัยคือความรู้เกี่ยวกับ โบราณสถานเมืองลพบุรี ที่เรียนโดยใช้หลักสูตรเรื่องโบราณสถานเมืองลพบุรี หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/2 โรงเรียนอนุบาลลพบุรีที่กำลังศึกษาอยู่ใน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 47 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่มโดยการจับฉลาก 1 ห้องเรียน จาก 7 ห้องเรียน สุ่มมา 1 ห้องเรียนได้ห้องประถมศึกษาปีที่ 1/2 มีนักเรียน 47 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร และแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 47 คน
2. แบบสัมภาษณ์ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรและรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ปัญหาอุปสรรค แนวทางแก้ไข รวมทั้งข้อเสนออื่นๆ จากผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 8 คน
3. แบบทดสอบวัดความรู้เรื่อง โบราณสถานเมืองลพบุรี เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิด 3 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ
4. แบบประเมินทักษะในการปฏิบัติเกี่ยวกับโบราณสถานเมืองลพบุรี
5. แบบวัดเจตคติต่อหลักสูตรเรื่องโบราณสถานเมืองลพบุรี จำนวน 20 ข้อ

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. เก็บรวบรวมข้อมูลก่อนการใช้หลักสูตร โดยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบวัดความรู้เรื่องโบราณสถานเมืองลพบุรี จำนวน 20 ข้อ
2. เก็บรวบรวมข้อมูลแบบประเมินทักษะปฏิบัติ เรื่อง โบราณสถานเมืองลพบุรี วิชาประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

3. เก็บรวบรวมข้อมูลหลังการใช้หลักสูตรโดยใช้แบบทดสอบวัดความรู้ เรื่อง โบราณสถานเมืองลพบุรี จำนวน 20 ข้อ

4. เก็บข้อมูลจากแบบวัดเจตคติต่อการเรียน เรื่อง โบราณสถานเมืองลพบุรีวิชา ประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 20 ข้อ

สรุปผลการวิจัย

จากการพัฒนาหลักสูตรเรื่อง โบราณสถานเมืองลพบุรี วิชาประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปรากฏผล ดังนี้

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรเรื่อง โบราณสถานเมืองลพบุรี วิชาประวัติศาสตร์ กลุ่ม สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า หลักสูตรเรื่อง โบราณสถานเมืองลพบุรี ประกอบด้วยหัวข้อต่างๆ คือ 1) แนวคิด 2) หลักการ 3) ความมุ่งหมาย 4) โครงสร้าง 5) การจัดเวลาเรียน 6) สาระการเรียนรู้ 7) จุดประสงค์การ เรียนรู้ 8) แนวการจัดการเรียนรู้ 9) สื่อการเรียนรู้ 10) การวัดและประเมินผล 11) แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 9 แผน ประกอบด้วย แผนที่ 1 ประวัติเมืองลพบุรี แผนที่ 2 ความสำคัญ ของเมืองลพบุรี แผนที่ 3 โบราณสถานและความสำคัญ แผนที่ 4 พระนารายณ์ราชนิเวศน์ แผนที่ 5 ศาลพระกาฬ แผนที่ 6 พระปรางค์สามยอด แผนที่ 7 บ้านวิชาเยนทร์ แผนที่ 8 พระที่นั่งไกรสรสีหราช และแผนที่ 9 วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ หลักสูตรมีความเหมาะสม

2. การประเมินผลการใช้หลักสูตร เรื่องโบราณสถานเมืองลพบุรี วิชาประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า 1) คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร เรื่อง โบราณสถานเมืองลพบุรีวิชา ประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 หลังการใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 2) นักเรียนมีทักษะปฏิบัติได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 อยู่ในระดับดีมาก 3) จากการ สอบถามความคิดเห็นนักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนด้วยหลักสูตร เรื่องโบราณสถานเมืองลพบุรี อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.48)

การอภิปรายผล

การพัฒนาหลักสูตร เรื่อง โบราณสถานเมืองลพบุรี วิชาประวัติศาสตร์กลุ่มสาระการ เรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีประเด็นที่ นำมาอภิปราย ดังนี้

1. ผลการพัฒนาหลักสูตร มีประเด็นอภิปราย ดังนี้

1.1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน พบว่านักเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องมีความต้องการให้พัฒนาหลักสูตร เรื่อง โบราณสถานเมืองลพบุรี วิชาประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ทั้งนี้เป็นเพราะบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายเห็นความสำคัญของการนำเรื่องราวเกี่ยวกับท้องถิ่นมาจัดการเรียนรู้ เนื่องจากเป็นเรื่องใกล้ตัวที่นักเรียนควรรู้ ความภาคภูมิใจในท้องถิ่น ซึ่งบทบัญญัติมาตรา 2 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544, หน้า 5, 15-16) ที่กล่าวไว้ว่าให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิตการประกอบอาชีพตลอดจนการจัดการศึกษาต่อและให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคมภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรุ่งอรุณ หัสชู (2553, หน้า 74) ซึ่งพบว่า สถานศึกษามีบทบาทสำคัญจะส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

1.2 ผลการพัฒนาหลักสูตร พบว่าบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีความต้องการเรียนรู้หลักสูตรเรื่อง โบราณสถานเมืองลพบุรี วิชาประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยนำเรื่องราวเกี่ยวกับ ประวัติความเป็นมาของโบราณสถานเมืองลพบุรี มาจัดเรียนด้วยการปฏิบัติจริง ด้วยการศึกษาค้นคว้า และประเมินผลตามสภาพจริง มีองค์ประกอบของหลักสูตร คือ แนวคิดหลักการ ความมุ่งหมาย โครงสร้างการจัดเวลาเรียน สาระการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ แนวการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และสอดคล้องกับแนวคิดของ ไทเลอร์ (Tyler, 1949, p.78) ที่ว่าการพัฒนาหลักสูตรและวางแผนการสอนไว้ว่าผู้ดำเนินการจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบของหลักสูตร 4 ประการ คือ 1) การกำหนดจุดมุ่งหมาย 2) การเลือกเนื้อหาวิชา 3) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 4) การประเมินผลหลักสูตรและสอดคล้องกับ สังกต อุรานันท์ (2538, หน้า 234-241) ที่กล่าวว่าหลักสูตรประกอบด้วย 2 ลักษณะใหญ่ๆ คือ 1) ส่วนประกอบที่จำเป็นสำหรับหลักสูตร ประกอบด้วย จุดมุ่งหมาย ซึ่งแยกออกเป็นจุดมุ่งหมายทั่วไป และจุดมุ่งหมายเฉพาะ เนื้อหาสาระและประสบการณ์การเรียนรู้ ประกอบด้วย ข้อเท็จจริง และความรู้ธรรมดา ความคิดรวบยอด และหลักการการแก้ปัญหา และความคิดสร้างสรรค์ ทักษะทางกาย เจตคติและค่านิยม 2) ส่วนประกอบอื่นที่นำบรรจุไว้ในหลักสูตร ได้แก่ เหตุผลและความจำเป็นของหลักสูตร การเสนอแนะแนวทางในการจัดการเรียนการสอน การเสนอแนะแนวทางและการใช้สื่อการเรียนการสอน การเสนอแนะแนวทางในการจัดการเรียนการสอนการเสนอแนะเกี่ยวกับการช่วยเหลือ

และส่งเสริมผู้เรียน และปราโมทย์ จันทรเรือง (2552, หน้า 18) ที่กล่าวว่า องค์ประกอบของหลักสูตรที่สำคัญคือ 1) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 2) ขอบข่ายเนื้อหาของหลักสูตร 3) ความสัมพันธ์กับเวลาในหลักสูตรสอดคล้องกับจำลอง นำพา (2550, หน้า 126) ที่พัฒนาหลักสูตรเพิ่มเติมวิถีไทยกับเยาวชนไทยในปัจจุบัน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่นำผลจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน มาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรและมีการนำข้อมูลพื้นฐานมากำหนดเป็นองค์ประกอบของหลักสูตร ด้านวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย โครงสร้างของหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อ และแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุพิน ศรีธนาพันธ์ (2552, หน้า 101-131) พัฒนาหลักสูตรประกอบด้วย แนวคิด หลักการ ความมุ่งหมาย โครงสร้าง การจัดเวลาเรียน สาระการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้แนวการจัด การเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้และแลม (Lam, 2011, pp.1015-1021) ได้วิจัยการพัฒนาหลักสูตรในโรงเรียน พบว่า รูปแบบของการพัฒนาหลักสูตรมีความคล้ายคลึงกับรูปแบบซึ่งเป็นความคิด และการปฏิบัติของการปรึกษาหารือการเตรียมการ และความสัมพันธ์ของมืออาชีพที่มีส่วนร่วมในความสำเร็จในการพัฒนาหลักสูตรในโรงเรียนสำหรับครูในท้องถิ่นผู้บริหารโรงเรียน และการพัฒนาหลักสูตรในโรงเรียน ได้มีการนำโครงสร้างหลักสูตรไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้อง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมก่อนนำไปทดลองใช้ การที่นำหลักสูตรไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้อง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมก่อนนำไปทดลองใช้การที่นำหลักสูตรไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ใช้หลักสูตรว่ามีความสมบูรณ์เหมาะสมในการนำไปใช้ทดลอง

1.3 ผลการนำหลักสูตรไปทดลองใช้กับนักเรียนโรงเรียนอนุบาลพบรี จำนวน 47 คน จัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 9 แผน พบว่า นักเรียนมีความสนใจกระตือรือร้น และร่วมมือในการทำกิจกรรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเนื้อหาสาระที่นำมาจัดการเรียนรู้เกิดจากความต้องการของนักเรียนและเป็นเรื่องใกล้ตัว ทำให้นักเรียนสามารถสรุปเนื้อหาสนใจกิจกรรมการเรียนรู้ ได้ร่วมวิเคราะห์แก้ปัญหาและปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ทำให้สร้างองค์ความรู้ได้สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทรฤดี ดาวดิ่งส์ (2554, หน้า 101-130) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม เรื่องตำนานพื้นบ้านสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ผู้รู้ในท้องถิ่นเป็นผู้ร่วมจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนักเรียนได้เรียนรู้จากของจริงและการจัดกิจกรรมในลักษณะกลุ่มและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551(กระทรวงศึกษาธิการ, 2552ก, หน้า 4) สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2544 (ปรับปรุง 2545) ที่กล่าวว่า การจัดการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผู้เรียนสำคัญที่สุดจึงต้องจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงฝึกปฏิบัติได้ให้ทำได้ ทำเป็น ดังมาตรา 24 หมวด 4 ที่กำหนดให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับที่กำหนดให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับแนวคิดของซูครี สุวรรณโชติ (2542, หน้า41-42) ที่ว่า มวลประสบการณ์ทุกชนิดที่ครูสร้างสรรค์ให้กับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองสอดคล้องกับแนวคิดของ ที่ว่าการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญ ที่สุดเป็นกระบวนการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตรงกับความรู้และระดับความสามารถ หรือกระบวนการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรียน และทำกิจกรรมที่ตรงกับสภาพปัญหาของตนเอง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ เน้นกิจกรรมที่ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้กับชีวิตของตนเองโดยเป็นกระบวนการและกิจกรรมที่มีความหลากหลายทั้งกระบวนการกลุ่ม และการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่วางไว้คือพบว่านักเรียนมีส่วนร่วมในการศึกษาค้นคว้า ในส่วนของกิจกรรมการเรียนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการฝึกให้นักเรียนคิดวางแผนและกำหนดประเด็นการเรียนรู้ด้วยตนเองนักเรียนมีอิสระในการเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนครูคอยให้คำปรึกษาแนะนำและอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ เพื่อช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ได้เต็มศักยภาพ นักเรียนได้ฝึกสังเกต สัมภาษณ์ ชักถามรายงานและฝึกปฏิบัติจริงโดยใช้กระบวนการทำงานในระบบกลุ่มทำให้นักเรียนกล้าคิดกล้าแสดงออก และสามารถแก้ปัญหาในการทำงานได้สอดคล้องกับงานวิจัยของวิลาสินี พ้องพงษ์ศรี (2552, หน้า 83-95) และจำลองนำพา (2550, หน้า 126) ที่พัฒนาหลักสูตรโดยการจัดการเรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง ทำให้นักเรียนมีความสนใจ และกระตือรือร้นในการเรียนรู้

2. ผลการประเมินหลักสูตร มีประเด็นอภิปราย ดังนี้

2.1 ผลการประเมินหลักสูตร พบว่านักเรียนมีผลการเรียนตามหลักสูตร เรื่องโบราณสถานเมืองลพบุรี วิชาประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่1 หลังการใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหลักสูตร เรื่องโบราณสถานเมืองลพบุรีเป็นหลักสูตรที่พัฒนามาจากความต้องการของผู้เรียน เนื้อหาในหลักสูตรเป็นเรื่องใกล้ตัวนักเรียนและกิจกรรมเป็นการเรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติจริง ฝึกการตั้งคำถาม สัมภาษณ์ วิเคราะห์ อภิปราย รายงานและสรุปความรู้ร่วมกันทำให้นักเรียนกระตือรือร้นในการเรียนสอดคล้องกับแนวคิดของชนัท ธาตุทอง (2553, หน้า 112) ที่กล่าวว่าหลักสูตรเป็นมวลประสบการณ์ ความรู้ต่างๆ ที่จัดให้ผู้เรียนทั้งในและนอกห้องเรียนซึ่งมีลักษณะเป็นกิจกรรมซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของรุ่ง แก้วแดง (2541, หน้า 204) ที่สนับสนุนให้นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนและได้เสนอไว้ว่าในการพัฒนาประเทศเพื่อให้คนไทยมีความรู้ ความเจริญรุ่งเรืองทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมนั้นเราให้ความสำคัญกับการพัฒนาอุตสาหกรรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีตลอดมา แต่ยิ่งพัฒนายิ่งพบว่า ประเทศไทยวิ่งตามและพึ่งพาภูมิรัฐของต่างประเทศ ความไม่สมดุลระหว่างวิทยาศาสตร์วัฒนธรรม ความไม่สมดุลระหว่างอุตสาหกรรมกับ

เกษตรกรรมและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ก็เพราะเราได้พัฒนาประเทศและจัดการศึกษา โดยทอดทิ้งของดีที่ประชาชนเรามีอยู่ คือภูมิปัญญาท้องถิ่นสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฟิลลิส, และคนอื่นๆ (Phyllis, et al , 2011, pp.39-41) ได้ทำการวิจัยการประเมินผลการเรียนการสอนประวัติศาสตร์อเมริกันพบว่า ความชำนาญของนักประวัติศาสตร์มีอาชีพ และครูต้นแบบที่ได้เพิ่มความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์อเมริกัน และทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์แสดงความคิดเห็นว่าการเรียนการสอนดีขึ้น มีการปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานของนักเรียน กรณีศึกษาการวิจัยการพัฒนาอาชีพที่รวมเนื้อหาประวัติศาสตร์และการเรียนการสอน ความพยายาม ที่จะช่วยให้ครูคิดในประวัติศาสตร์ไม่ได้เป็นตัวที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงความรู้ แต่เป็นวินัยสื่อความหมายในทางประวัติศาสตร์ ซึ่งการวิเคราะห์ และการตีความจะส่งผลให้ในหลายๆ มุมมองเกี่ยวกับเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ โดยวิธีการสร้างแบบจำลองสำหรับการใช้เอกสารแหล่งหลักในห้องเรียน เช่น การตั้งคำถามและการใช้เอกสารหลายมุมมองที่แตกต่างกัน ครูต้นแบบที่มีความสามารถที่จะแสดงให้เห็นว่าการฟังพาดำรา จำกัด ตัวเลือกสำหรับการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ การปฏิบัติหลายอย่าง เช่น การพัฒนาแผนการสอนโดยใช้แหล่งที่มาหลักของการวิจัยครูเดิมและโครงการตามคำสั่งในการที่นักเรียนค้นพบประวัติศาสตร์ท้องถิ่นผ่านแหล่งที่มาหลักของครูทุกคนช่วยให้ได้รับความเข้าใจลึกซึ้งของการทำงานของนักประวัติศาสตร์ และสื่อสารนี้ให้กับนักเรียน

2.2 ผลการประเมินทักษะปฏิบัติ พบว่า นักเรียนมีทักษะปฏิบัติในระดับคุณภาพดีมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ในระหว่างใช้หลักสูตรเรื่องโบราณสถานเมืองลพบุรีนักเรียนสนใจเข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรม โดยเฉพาะกิจกรรมจะเน้นการปฏิบัติมากกว่าทฤษฎีโดยคำนึงถึงความสามารถ ความสนใจของผู้เรียนเป็นหลัก สอดคล้องกับแนวคิดของสุวิมล ว่องวานิช (2547, หน้า 6-7) กล่าวว่า การวัดทักษะปฏิบัติ ต้องมีการจัดสภาพการณ์ให้ผู้เรียนได้มีการปฏิบัติจริง และผู้สอนใช้วิธีการสังเกตในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการทำงานของผู้เรียนในระหว่างการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระปัญญาภูมิ รุชมรัมย์ (2553, หน้า 107-146) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วิถีชีวิตไทยรามัญบ้านบางขันหมาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สอดคล้องกับจำลอง นำพา (2550, หน้า 86-137) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรเพิ่มเติม วิถีไทยกับเยาวชนในปัจจุบัน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนหนองแค “สรกิจพิทยา” อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรีสอดคล้องยุพิน ศรีธนาพันธ์ (2552, หน้า 129) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตร เรื่อง ตำนานสองพี่น้อง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่านักเรียนมีทักษะการทำโครงการนได้เป็นอย่างดี

2.3 ผลการวัดเจตคติของนักเรียนต่อหลักสูตรเรื่องโบราณสถานเมืองลพบุรี วิชาประวัติศาสตร์พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งนี้อาจเป็น เพราะนักเรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้

จริงจังกิจกรรมการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เนื้อหาที่เรียนเป็นเรื่องใกล้ตัวที่มีอยู่ในท้องถิ่น นักเรียนได้ปฏิบัติจากสื่อและแหล่งเรียนรู้จริงทั้งหมด และได้ลงมือปฏิบัติเอง และได้ร่วมมือกันทำงานระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม สร้างความสามัคคี รู้จักแก้ปัญหาาร่วมกัน และมีความรับผิดชอบต่องาน ทำให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อหลักสูตรดังที่ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546, หน้า 60-61) กล่าวว่า เจตคติเกิดจากมีประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมหากประสบการณ์ที่ได้รับเพิ่มเติมจากประสบการณ์เดิมก็เปลี่ยนเจตคติได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระปัญญาภุมม รุชมรณัญ (2553, หน้า 144) ได้ศึกษา การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องวิถีชีวิตไทยรามัญบ้านบางขันหมาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า อยู่ในระดับเห็นด้วยมากและวิลาสินี พ้องพงษ์ศรี (2552, หน้า 83-95) ได้ศึกษาการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “ตำนานเมืองสระบุรี” กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า เจตคติของนักเรียนต่อการใช้นักเรียนอ่านเพิ่มเติม เรื่อง “ตำนานเมืองสระบุรี” ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

จากการพัฒนาหลักสูตร เรื่อง โบราณสถานเมืองลพบุรี วิชาประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้สรุปข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำหลักสูตรไปใช้

เพื่อให้หลักสูตร เรื่องโบราณสถานเมืองลพบุรี ไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะบางประการเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ ดังนี้

1.1 ก่อนการนำหลักสูตรไปใช้ครูควรศึกษารายละเอียดต่าง ๆ ของหลักสูตร และเอกสารประกอบหลักสูตรให้เข้าใจ และเพื่อให้สามารถนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรพานักเรียนไปศึกษาแหล่งโบราณสถานซึ่งเป็นสถานที่จริง

1.2 เนื่องจากในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรโดยเฉพาะทักษะที่ 1 เล่าประวัติโบราณสถาน และทักษะที่ 2 วาดภาพความประทับใจ ต้องใช้เวลาในการปฏิบัติงานมาก ดังนั้น ผู้นำหลักสูตรไปใช้ ควรปรับเวลาให้เหมาะสมกับสภาพของนักเรียน และควรปลูกฝังความรับผิดชอบในการทำงานให้กับนักเรียน

1.3 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับครู และระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนมีลักษณะเป็นมิตรช่วยเหลือเกื้อกูลกันในกระบวนการเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกัน

1.4 ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนควรให้ความสำคัญและปฏิบัติอย่างจริงจังในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น โดยการจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียนเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจและร่วมมือกับคณะครูในโรงเรียน เพื่อหาแนวทางในการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรให้

สอดคล้องกับสภาพชีวิต เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ซึ่งจะมีผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการติดตามผลการนำความรู้ จากการเรียนตามหลักสูตรเรื่อง โบราณสถานเมืองลพบุรีของนักเรียนไปใช้เพื่อสะท้อนถึงคุณภาพของหลักสูตร เรื่อง โบราณสถานเมืองลพบุรี วิชาประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในเรื่องเจตคติต่อโบราณสถานเมืองลพบุรี อย่างแท้จริง

2.2 ควรมีการพัฒนาหลักสูตร ในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับโบราณในจังหวัดลพบุรี โดยเป็นหลักสูตรเฉพาะแห่ง เช่น พระราชวังนารายณ์ราชนิเวศน์ ปรากฏสามยอด ฯลฯ หรืออาจ หลักสูตรเป็นรายวิชาเพิ่มเติม